

Engwierum met Nieuwe Zijlen (Gem. Oostdongeradeel) B.33a

1. *z̄d̄ da h̄n̄: ɔ v̄k̄l̄ s̄j̄nḡ v̄r̄z̄z̄ b̄r̄n̄* h̄v̄.ən̄
2. *m̄ f̄p̄.ə j̄o.ət̄s̄ bl̄m̄: v̄et̄r̄*
3. *s̄d̄ s̄p̄n̄ l̄aŋ̄z̄ d̄l̄n̄ m̄ar̄ m̄e.ət̄s̄ m̄aſ̄n̄*
4. *h̄ark̄j̄n̄ Īd̄r̄.ə ḡv̄rk̄*
5. *v̄pt̄s̄ sk̄p̄ k̄riḡz̄z̄ sk̄im̄d̄ḡs̄ b̄z̄z̄*
6. *d̄d̄ t̄m̄aſ̄m̄n̄ h̄et̄n̄ s̄p̄t̄nt̄r̄ īn̄ f̄ȳz̄*
7. *d̄d̄ sk̄ip̄s̄ s̄t̄k̄am̄ v̄ma m̄uſ̄z̄*
8. *ind̄t̄ fabriek̄ Īn̄.ət̄s̄ s̄j̄n̄*
9. *k̄um̄d̄.ə ḡz̄v̄.i. ॥ h̄j̄r̄ b̄en̄ h̄j̄r̄ ॥*
10. *b̄al̄s̄f̄j̄.ə w̄z̄r̄ b̄i.ər̄ ॥ ḡle.əs̄-əḡles̄z̄ v̄in̄ ॥ r̄o.əm̄r̄ ॥*
11. *br̄ȳḡst̄va k̄ilo. k̄j̄es̄n̄ ॥ f̄j̄.əw̄z̄r̄ p̄u.ə k̄j̄es̄n̄ ॥*
12. *s̄d̄ h̄e. m̄e. h̄a. fi. v̄an̄ t̄re.əj̄a m̄ȳn̄s̄ v̄in̄*
obdr̄v̄k̄n̄
13. *h̄e. i. d̄ri.əḡa m̄e. m̄e. ət̄k̄n̄p̄ol̄*
14. *Ik̄ h̄e. si. ət̄k̄n̄b̄el̄ s̄j̄.ən̄*
15. *s̄int̄ak̄la. ə(d̄.ə) v̄nt̄net̄f̄uſ̄l̄a m̄e.ər̄ v̄ən̄*
di.ən̄
16. *Īk̄ b̄i. b̄i. t̄st̄ik̄ - of b̄i. t̄st̄ik̄ net̄m̄e.*
ha. gi.ə b̄in̄
17. *Īk̄ h̄at̄ net̄ di.əj̄er̄ h̄e. it̄*
18. *v̄a. h̄at̄t̄ di.ən̄-dite.ər̄ v̄.ək̄um̄t̄*
19. *s̄p̄n̄-s̄p̄r̄e.əḡ-r̄e.əḡb̄ol̄*
20. *p̄et̄-muſ̄ts̄-kl̄ots̄; b̄aŋ̄-b̄aŋ̄.ət̄*
(erger̄ graad̄) - h̄e. i. z̄n̄t̄sa ḡo.əf̄f̄e.ət̄
(dit alleen in dit verband); ḡreid̄a (grasland)
21. *m̄i.əd̄a (niet veel in gebr.) - f̄ina (wel aan*
zegsl. bekend maar hier zelden gebruikt);
p̄roduct̄st̄u.ət̄; ha. ḡe. k̄ik̄at̄ - ḡrau.əwa
(dikke) fr̄ast̄k̄; fl̄int̄z̄
22. *di. h̄e. r̄l̄ - of k̄ir̄l̄ b̄roxt̄a h̄e. t̄s̄ v̄r̄.ət̄*
v̄.ənt̄ f̄j̄nx̄t̄s̄j̄n̄
23. *do. k̄rei.ət̄n̄ s̄t̄ren̄ k̄ra. (ts̄is̄ f̄ām̄i)*
24. *in̄t̄l̄.ə t̄t̄ḡ.əs̄ - of l̄it̄x̄.əs̄ (3) ə.əd̄a*
sk̄ip̄m̄ slo.əp̄
25. *h̄e. h̄at̄z̄.ət̄ h̄e. əbit̄f̄an̄ - of f̄an̄h̄un̄*
26. *d̄t̄ st̄ond̄b̄e. lt̄ s̄t̄k̄t̄r̄ net̄m̄e.ər̄*
27. *di. m̄on̄h̄et̄n̄ l̄ib̄m̄ v̄en̄ p̄r̄.əs̄*
28. *l̄ily. v̄ol̄ || h̄e. m̄ol̄ ||*
29. *d̄a. sk̄ualab̄en̄ h̄a. m̄e. m̄e. s̄tar̄ n̄e.ise. (ta)*
vest
30. *Īk̄ i. t̄s̄ḡnet̄ k̄uma a.əz̄k̄ n̄oḡn̄et̄k̄l̄.əb̄.m̄*
31. *d̄a. b̄anḡ? - of b̄anḡm̄e. i. ḡra. l̄im̄.əl̄*
int̄dr̄ink̄
32. *h̄e. i. k̄net̄ n̄e. i. v̄ark̄ h̄e. h̄et̄ p̄in̄n̄o*
ke. t̄
33. *s̄et̄z̄.ə s̄t̄o.ək̄ i. n̄di. b̄i.əz̄m̄*
34. *h̄e. ḡol̄j̄. v̄nt̄ h̄j̄ net̄ m̄e. ədi.ən̄*
35. *t̄u. j̄n̄ k̄ha. sl̄ t̄va. ke. ər̄ v̄.ənd̄i. r̄up̄m̄*
36. *di. p̄ar̄ i. z̄n̄t̄rip̄ - d̄r̄ s̄t̄o. n̄v̄ito. p̄t̄n̄*
in
37. *s̄a. b̄in̄ t̄l̄v̄.ən̄ in*
38. *s̄a. h̄et̄m̄ e.ət̄ h̄ol̄p̄m̄ v̄m̄s̄ i. f̄ilt̄ v̄pt̄*
me.its̄in
39. *h̄e. i. s̄ilt̄ n̄o. i. t̄ net̄ fi. ə(r̄). b̄r̄ȳa*
40. *s̄e. i. Īd̄a h̄el̄t̄a f̄an̄a m̄ol̄k̄t̄r̄*
41. *d̄a. m̄o. m̄at̄ f̄ua. - of fo. ə. s̄i. f̄s̄. u. v̄pk̄u. m̄a*
42. *in̄t̄d̄j̄p̄t̄ (kanaal bij Nieuwe Zijlen) - s̄e. m̄a*
Īz̄ḡafa. w̄l̄k̄
43. *h̄e. i. h̄at̄n̄ - of h̄et̄n̄ b̄el̄t̄a p̄a. t̄s̄i. s̄*
v̄m̄d̄t̄or sa. s̄ter̄.i.s̄
44. *v̄e. i. m̄ata. (d̄a) h̄el̄t̄a d̄r̄f̄an̄ha. ə. f̄im̄(ə)*
da. v̄.ət̄ h̄el̄t̄
45. *h̄elp̄s̄ v̄m̄d̄t̄ b̄e. ət̄ v̄pt̄a t̄l̄n̄*
46. *ȳz̄ m̄t̄s̄l̄r̄ t̄s̄af̄t̄ d̄z̄.ə stark̄*
47. *s̄a. - of si. h̄a. - of h̄e. v̄eda. v̄a. t̄t̄f̄i. s̄t̄o*
s̄p̄n̄s̄h̄u. - of kur̄
48. *d̄a. t̄ȳm̄. ət̄ d̄a. b̄e. əm̄. i. n̄t̄s̄j̄. - of ents̄j̄*
49. *d̄uḡ e.ət̄t̄ r̄yt̄s̄ t̄x̄t̄*
50. *d̄a. k̄lo. k̄. - of d̄a. k̄lo. k̄t̄i. (die) b̄eḡj̄nts̄ li.ədn̄*

- f^uaada pre. k
1. spreⁱ-kinadri^l-f^uspreida- ytle.ze- fabreⁱda - y^tbreida - dvn- of dorstra^g - skitbuut^{sa} (mest fijnslaam) - br. de sma^{ra}
  2. di vrou het - of hat et hi. or ek o^tknipe litn
  3. sin he. i t hatem se. ix (D). olan nei shu^{al} ge. ^tlitn
  4. ik hetem o. ret um salet no be. it vete^r l^t. os
  5. musklo. ^oreg^a (gruijige) hokalen: sjnt mā hji net fol^o || fe. ol (= verkleurd, verschoten, kaal) ||
  6. stijn: potn bine. ^tet vnyx
  7. || o. van || ha. rt (overgenomen van doll.) - het oude woord hnt voor haard komt nog voor in hntste. - hndvba (asgat voor openhaard) || da tang stjrt ina huk^y (de tang staat in de hock) ||
  8. i ma. wt ist no te ko. et vmtake. estn
  9. di kje^x joutⁿ helder g^txt h^t.
  10. hei lu: k^tet hinder v. ono stat
  11. du ka.m: jtm hji ^to le jtn mei de merkr
  12. do. mane. || fulma. kt||
  13. do. se. xst mi vulmado. hast niks tsjⁱ mi seⁱ
  14. da sveln kuma mei 'kuatn - of in t' kuat VER
  15. sist ju. ^tet net adam:
  16. megⁱ jo sei et gra. tsis
  17. si matar is. tky,
  18. thetn varma dei vest en tizn sa^tta jun
  19. dot jytkja rint v^t ble. ^tet funtn
  20. da sitn bast indi kona
  21. ik vu. - of v^u v vul dato pestrⁿ bri. ar broxe
  22. ik ha pin u. ont hart
  23. suka' dwaz bryol(d)at k^t knet mei umge. dn
  24. ne^t kufidriyky spona vathinder fuado neijo kar
  25. ik b^t vost ko. otsax sent faⁿna mu. endol
  26. da sv^t faⁿda kru. ony hat - of het sk solda. t vest
  27. vist gj^t de^tmaket^t ve^tjen - of va^tjen
  28. di ro. ^tin he lan^t duan:
  29. ik ho. da^t gj^t vntfaⁿ
  30. at br. ntsi vi - of vj^t olvei fuar^t do. pt varaku - of ku^v
  31. sin e. ^ten tina & sin e. ^ton trjt. jo
  32. ha famka iz mei ^t kuvrka nei at bus ta gi. ^tn vmtuambet^t ijan ta sickjan
  33. daemistr^t trimyt^t gerr
  34. hei skr. o. u da mo. o tⁿ bru. ^tn - of mo. o t en bru. ^tn
  35. at vj^t dame. skn v. ox ne. ota re. ^tdn. os vmtjilt
  36. da m^t vla isha drux faⁿna to. est
  37. di ve. c^trent me. i ^t buxt- tizn einum dot l^t. os
  38. ik ha en trum hox^t fuado lit^tsa jun^t
  39. da buk ismo. o t in: b^t. zla kuast^t
  40. si li. otsi vjinet lan marvul moi
  41. int sko. et ist no ge. besta
  42. ^t skntor matuk mika kina
  43. sjngor^t ast min hu. ^tet ek fin^t k^t. st
  44. ik v^t net ve. ^t kom sickja mat
  45. ^t ku. ols helder iz be. est fuat^t li. ^tre
  46. ik must ukse blu. ^tet drynko vmo. onta sterkjion
  47. ik sel e. osta hce. yl int burthys heli
  48. mim bru. er vi - of vj^t vnr^t
  49. da malksyta^t ar het ^t grata krita

100. di supa is tine su.ər - stju.ər omor mei
Värum
 101. vei sun - of sunn: di pntin: u.ər
     folsmita kina
 102. dor folle ne.ət up henta se.ən
 103. he. i kumt no. utn manyta let
 104. in ita. lida bina bergen dit fju.ər spae.ʃja
 105. duasto. d.ər op tri o. u.wo
 106. ta dokam haz̄ stikyta bre.əga fe.ən
 107. do. mastas kuma umys fo.əlo ta basjen. of
     basjin
 108. hei is fan dokam ka.m mei ð.ər gro. u.wo
     b.əs ful jilt
 109. ol. do.ər is fā buk̄ h.ət maka
 110. antro. da fru mat na. ū. kina
 111. ik ha h.ij gjes. jida marat vji g.ij
     gu.ət sc.ət
 112. da b.ər. u.wor seit ati. n. k. dju.ər
     vnts b.ə. u.wan
 113. barka. ik bark. do. barkst. hei bark. v. ei
     barka. ik barkta. do. barkta. hei barkta.
     v. ei barkta. v. ei barkta
 114. bi.əda - of bi.əra. ik bi.ər. do. bi.əst. hei
     bi.ət. v. ei bi.əra. bi.əra v. ei. ik be.ər. ik
     ha be.ən. be.ən. se. iek
 115. at i.ən. litsn. mar hei i.ən. gu.ət
 116. do. h.ist (h) i.rr a. i. jy. fre. i. jy upa mark
 117. hei het sei hei su. v. d. me. i. t. yka
 118. da fas. m. (d) sei dotor grlik h.ij
 119. d.ə(r) v. ijn: fo: f pri: z. n
 120. under di i. kn. be.əm te. z. d. so. ət Ekals

121. tretor sit. s. int si. ərn - of si. ədn. v. ən -
     at so. ət o.l
 122. st he. ət k. n. d. gri. ən - t. n. ma krekt me. ənt
 123. majone. 2. o. nt makameina. i. ll st
     ge. l fan. a. i. ll dj. r. o.l
 124. dot b. j. m. k. a. s. l. de. ə. net be. ə. st. ə. r. o. k. n. o
 125. do. mone. hat gu. əds vin
 126. y. z. ə. t. hu. 2. i. z. ə. ba. nt
 127. da malka. spae. stat. ko. y. t. ja. r
 128. da kostor leta. k. l. k. l. // krys. krys. of kryz. n. //
 129. da jirms fana. kro. o. da bu. q. a. trug undarst
     gavixt
 130. da tva. dyss. ha. m. b. u. v. r. n. d. o. ər
 131. sa ha him bunt ə blau. ste. i. n
 132. da s. o. u. z. i. z. v. o. t. i. n. // flintorax (erg dum) -
     fl. ə. u. (ueinig zout) //
 133. da e. i. t. n. park. sni. o
 134. t. i. z. g. ə. s. n. skuft lin. d. sk. t. i. s. ju. ə. n. ha
     // i. v. a. x. t. e. i. t. //
 135. dokam vat no. olhe. l. on. e. j. a. ste. ət
 136. dvan. ik dugat. do. d. v. k. st. o. t. hei. d. v. x. t. o. t. Be. i. d. v. g. o. t.
     j. m. d. v. g. o. t. - s. e. i. d. v. g. o. t. - d. o. d. i. t. s. t. o. t. hei. d. i. g. o. t.
     v. e. i. d. g. o. n. a. t. - j. m. d. i. g. o. n. a. t. - s. e. i. d. i. g. o. n. a. t. - d. i. g. r. k. t. o. t.
     d. i. g. r. a. t. m. a. r. - d. i. g. ə. s. e. i. d. t. m. a. r.
 137. do. p. - do. p. j. a. r. k. - do. p. f. o. n. t. - da. s. o. l. d. a. t. n
 138. teskj. of teskj. - of teski. - hei. teskat. - hei. teska. - hei. h. a. t. eska
 139. bina. ik bin. do. b. i. st. hei. b. i. n. t. - v. e. b. i. n. a. - j. i. m.
     b. i. n. a. - s. e. b. i. n. a. - b. i. n. t. - b. u. n. a. - ik. ha. b. u. n
 140. Locale landnamen: p. a. m. j. i. t. - u. ə. d. a
     (alleen bekend als lengtemaat) ± 4m.
 141. Locale waternamen: st. gen. ej. p. t. - da. s. e. m. a. r

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is Ijvijfham

De inwoners heten: Ijvijfhamers

Een bijnaam hebben ze niet. Wel wordt van de inwoners gezegd: hei' komt fan pilkem en ook worden zij pilkams genoemd.

Aantal inwoners op 1 jan. 1950: ± 800 (Gem. Oostdongeradeel 8779)

Leeftoestand. De voornaamste buurten zijn: da klo, ë jas- da frksa ho. ala- ba, ka'sre:t- lits ve, - Zij vertonen geen lokale verschillen. Slechts enkele gezinnen spreken niet het plaatsel. dialect. De bevolking bestaat overwegend van landbouw. Slechts enkele werklieden gaan naar de wadden voor landaanwinning buiten dijk. Arbeiders van buiten komen er alleen in het seizoen van aardappelbroeiën. De marktplaats is Leeuwarden, de winkelpaats Dokkum.

Zegslieden. 1. Jantje Harmens Robroch; 57 j.; hier geb.; in de huishouding; steeds hier gewoond; V. en M. beide van Ezumazijl; spreekt steeds plaatsel-dialect.

2. Sofie Harmens Robroch; 59 j.; verder idem.

3. Harrit H. Robroch; 65 j.; hier geb.; steeds hier gewoond; verder idem.

4. Freerkje Kast-Robroch; 75 j.; geb. te Ezumazijl; huisvrouw; meer dan 65 j. hier gewoond; verder idem.